

АНОТАЦІЯ

Курс «Основи етнолінгвістики» посідає важливе місце у підготовці здобувачів-філологів. Завдання курсу – висвітлення сучасного етнолінгвістичного напрямку, шляхів його розвитку; дослідження лінгвістичних та філософських передумов та проблем, що мали вплив на виникнення та розвиток етнолінгвістики в Україні, пострадянському просторі та зарубіжжі. Особлива увага звертається на розуміння різних напрямів етнолінгвістики.

Курс «Основи етнолінгвістики» дає загальне уявлення про етнолінгвістику як міждисциплінарну науку, про зв'язок мови з духовною та матеріальною культурою народу. Етнолінгвістика вивчає мову як засіб отримання, збереження, обробки, переробки інформації про культуру етносу. Ця галузь мовознавства спрямована на дослідження способів концептуалізації й категоризації певною мовою світу дійсності та внутрішнього рефлексивного досвіду.

Мета дисципліни: формування уявлення про самотність етнічних мов та їх «картин світу», про механізми, які забезпечують взаєморозуміння між народами у процесі обміну культурними цінностями й життєвим досвідом.

Завдання:

оволодіння знаннями про історію становлення етнолінгвістики;

- оволодіння знаннями про традиційну європейську культуру;
- оволодіння знаннями про етногенез слов'янських народів;
- оволодіння знаннями про зв'язок етнолінгвістики з іншими мовознавчими дисциплінами;
- оволодіння знаннями про «мовну картину світу» європейських народів;
- оволодіння знаннями про типи мовних становищ;
- оволодіння знаннями про мовну політику.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей і програмних результатів** навчання відповідно до освітньо-професійної програми *Середня освіта (Мова і література (англійська))*. *Психологія спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))*, а саме:

Загальні:

- Здатність організовувати і здійснювати освітню діяльність на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії освіти, здатність аналізувати, оцінювати та застосовувати сучасні наукові досягнення в галузі мовознавства.
- Здатність планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку.
- Здатність реалізувати ефективні психолого-педагогічні стратегії існування людини у суспільстві в умовах сучасного глобалізованого соціокультурного середовища.

- Здатність усвідомлювати моделі світу, природу, причинно-наслідкові закономірності розвитку суспільства і зв'язки різних культур; набувати культурного досвіду для осягнення загальнолюдських цінностей; засвоювати і реалізовувати наукові та культурні досягнення світової цивілізації з поважним ставленням до різних культур, релігій, прав народів і людини та ідеї збереження миру та толерантного існування.
- Здатність реалізовувати у професійній діяльності настанови толерантності та гуманності, у контексті сучасної мультикультурності, на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних подій і явищ, культурних реалій сьогодення.
- Здатність здійснювати пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, а також генерувати нові ідеї для вирішення практичних професійних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях.
- Здатність орієнтуватися в інформаційних та Internet джерелах, працювати з бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації, усвідомлювати цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіння комп'ютерною та інформаційною культурою.
- Здатність працювати у професійній групі, дотримуючись етичних норм професійної діяльності.

Фахові:

- Здатність реалізувати рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в професійній та громадській сферах, оперування лексичними, граматичними аспектами, ефективними засобами творення цілісного усного й писемного тексту, здатність до реалізації професійних усних презентацій.
- Здатність використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної лінгвістики, психології.
- Здатність моделювати інноваційне освітнє середовище та конструювати зміст, форми, методи та засоби навчання українській мові і літературі, психології у середній та вищій школі, у закладах підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців.
- Здатність реалізувати достатній рівень мовної та мовленнєвої компетентностей на основі теорії та практики дискурсивного аналізу.
- Здатність використовувати мовні засоби та мовленнєві структури у різних типах дискурсу, зокрема у професійному.
- Здатність розуміти національну та соціокультурну специфіку мовленнєвої поведінки носіїв різних мов та здійснювати ефективні комунікативні контакти.

- Здатність обирати ефективні стратегії для вирішення комунікативних завдань.
- Здатність оперувати ключовими поняттями фахових дисциплін та розуміти об'єктивні тенденції розвитку сучасної філології, психології.

Результати навчання – згідно з вимогами освітньо-професійної програми компетентності, якими повинен оволодіти здобувач у результаті вивчення курсу:

- Організація і здійснення освітньої діяльності на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії освіти, аналіз, оцінка та застосовування сучасних наукових досягнень в галузі мовознавства.
- Володіння знаннями про правила і норми спілкування, про вимоги до мовленнєвого поведіння в різних лінгвокультурах.
- Володіння знаннями про історію становлення етнолінгвістики, про традиційну європейську культуру, про етногенез слов'янських народів.
- Використання базових понять напрямків наукових досліджень у галузі вивчення мовленнєвого спілкування відповідно до аналізу спілкування у споріднених і неспоріднених лінгвокультурах.
- Здійснювання процедури етнолінгвістичного дослідження.
- Розуміння культурологічних традицій та лінгвокраїнознавчих особливостей мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв різних мов.
- Розуміння національної та соціокультурної специфіки мовленнєвої поведінки носіїв різних мов та здійснення ефективних комунікативних контактів.

Методи навчання і викладання. Репродуктивний, пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу навчального матеріалу, частково-пошуковий, дослідницький, комбінований, компаративний, фундаментальний, інтертекстуальний.

Навчальна дисципліна «Основи етнолінгвістики» належить до вибіркової дисципліни циклу професійної підготовки. Під час вивчення цієї дисципліни використовуються базові знання, отримані з таких дисциплін (**пререквізитів**): «Вступ до мовознавства», «Сучасні напрямки лінгвокогнітології», «Теорія мовленнєвої комунікації», «Лінгвокультурологія», «Психолінгвістика», «Педагогічна лінгвістика», «Лінгвістичний аналіз тексту» тощо.